

منابع فهرست نسخه‌های خطی شبه قاره (هند، پاکستان، بنگلادش)

هند

کلیات

- اسلامکی میراث هندستان مین، عربی، فارسی مخطوطات بر صغیر مین، مرتبه داکتر شایسته خان، جلد ۲، دهلی نو، ۲۰۱۵
- المخطوطات العربیة فی الہند: تقریر عن المخطوطات العربیة فی خمس مدن ہندیة تمت زیارتها فی شهر إبریل / مایو ۱۹۸۴ (کویت، معهد المخطوطات العربیة، ۱۴۰۵ھ / ۱۹۸۵م)
- فهرست نسخه های خطی و چاپی دیوان حافظ در هند، ترتیب و تنظیم دکتر شریف حسین قاسمی، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران، با همکاری انجمن استادان فارسی هند، ۱۳۶۷ش / ۱۴۰۹ق
- فهرست نسخه های خطی و چاپی شاهنامه فردوسی در هند، به کوشش شریف حسین قاسمی، دهلی، اندو - پرشین سوسائتی، ۱۹۹۵م
- هندوستان مین مخطوطات، صاحبزاده حمید الله پشینوی، اسلامیہ پریس کوئٹہ، ۱۳۹۵ھ / ۱۹۷۵م
- نسخه های خطی فارسی در کتابخانه های شمال هند، نگارش: برنا کاراگوز اغلو، پایان نامه دوره دکتری، در گروه زبان و ادبیات فارسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تهران، ۱۳۹۱
- «عطار در هندوستان»، رضا مصطفوی سبزواری، مجله نامه پارسی، تابستان ۱۳۵۷، ش ۱، صص ۲۵۵-۳۰۴؛ پاییز ۱۳۷۵، ش ۲، صص ۲۸۷-۳۲۶؛ پاییز ۱۳۷۷، ش ۱۰، صص ۲۸۸-۲۰۲
- معجم تاریخ التراث الاسلامی فی مکتبات العالم (المخطوطات و المطبوعات)؛ اعداد: علی الرضا قره بلوط - احمد طوران قره بلوط؛ دار العقبة / قیصری - ترکیا، ۶ مجلد

اتاوه

موزه جواهر

- تذکره جواهر زواہر، جلد اول: جواهر میوزیم اتاوه کی صرف ایکسویاسی فارسی مخطوطات، تشریحی و تفصیلی تذکرہ، مرتبہ: محمد ابرار حسین فاروقی، اتاوه، جواهر میوزیم و اسلامیہ انترمدیت کالج، ۱۹۵۹م

اچلیور

- «کتابخانه مسجد جامع اچلیور»، شریف حسین قاسمی، مجله فنڈ پارس، ش ۳۶ و ۳۷

احمدآباد

۱. درگاہ پیرمحمد شاہ

- حضرت پیرمحمد شاہ درگاہ شریف کتبخانہ، عربی، فارسی، اردو مخطوطات کی وضاحتی فہرست، جلد اول (۵۶۶-۱)، احمدآباد، حضرت پیرمحمد شاہ درگاہ شریف ترست، ۱۹۹۲م؛ جلد دوم (۸۰۰-۵۶۷)، ۱۹۹۳م؛

جلد سوم (۸۰۱-۱۰۸۳)، ۱۹۹۳؛ جلد چہارم (۱۰۸۴-۱۳۰۰)، ۱۹۹۴م؛ جلد پنجم (۱۳۰۱-۱۶۰۰)، ۱۹۹۵؛ جلد ششم (۱۶۰۱-۲۰۰۰)، ۱۹۹۹م؛ جلد ہشتم (۲۳۱۵-۲۱۸۷)، احمد آباد، حضرت پیر محمد شاہ لائبریری اینڈ ریسرچ سنٹر، ۲۰۰۵-۲۰۰۶م؛ جلد نہم (۲۴۰۱-۲۳۱۶)، احمد آباد، حضرت پیر محمد شاہ لائبریری اینڈ ریسرچ سنٹر، ۲۰۰۶-۲۰۰۷م؛ جلد دہم (۲۴۹۶-۲۴۰۲)، احمد آباد، حضرت پیر محمد شاہ لائبریری اینڈ ریسرچ سنٹر، ۲۰۰۹-۲۰۱۰م

۲. گجرات و دیا سبھا

- *Descriptive Catalogue of Arabic and Persian Manuscripts of Gujarat Vidya Sabha Collection*, Part II, by Chhotubhai Ranchhodji Naik (Ahmedabad, Gujarat Vidya Sabha: 1964)

۳. موزہ موسسہ بی جی

- *A Supplement to the Catalogue of the Persian and Arabic Manuscripts of B. J. Institute Museum*, Part III, by M. G. Qureshi, Ahmedabad, B. J. Institute of Learning and Research, 1989

اعظم گروہ

۱. دارالمصنفین

- *فہرست نسخ خطی کتابخانہ دارالمصنفین شبلی اکادمی، اعظم گروہ (اتراپردیش)*، مرکز تحقیقات فارسی رازنی فرهنگی سفارت جمہوری اسلامی ایران، دہلی نو، با همکاری دارالمصنفین شبلی اکادمی، اعظم گروہ (یو.پی.)، چاپ اول، آذرماہ ۱۳۹۰ ش، دسامبر ۲۰۱۱م، ۲۶۳ ص

بمبئی

۱. دانشگاه بمبئی

- *A Descriptive Catalogue of The Arabic, Persian and Urdu Manuscripts in The Library of The University of Bombay*, by Khan Bahadur Shaikh Abdul-Kadir-e-Sarfaraz, Bombay Qayyimah Press, 1935.
- *Catalogue Raisonne of the Arabic, Hindostani, Persian and Turkish MSS. in the Mulla Firuz Library*, Edward Rehatsek, Bombay, Mulla Firuz Library, 1873
- *Supplimentary Catalogue of Arabic, Hindustani, Persian and Turkish MSS and Descriptive Catalogue of Avesta, Pahlavi, Pazend And Persian Mss in the Mulla Firuz Library*, by S. L. Brelvi & Ervad B. N. Dhabhar, Bombay, Mulla Firuz Library, 1917.

۲. شعبہ بمبئی (انجمن آسیایی سلطنتی)

- "A Descriptive List of the Arabic, Persian And Urdu Manuscripts in the Bombay Branch, Royal Asiatic Society", by A.A.A. Fyzee, in *Journal of The Bombay Branch of The Royal Asiatic Society*, Vol. 3, 1927, Nos. 1 & 2

۳. مسجد جامع بمبئی

- *فہرست دستی مسجد جامع بمبئی*

- **فهرست نسخه های خطی فارسی بمبئی - کتابخانه مؤسسه کاما - گنجینه مانکجی**، سید مهدی غروی، اسلام آباد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۶۵ش/۱۴۰۶ق

- «المخطوطات العربية في معهد كاما الزرادشتي (بومبای - الهند)»، **الموسم**، السنة ۱۴۰۹، العدد ۲ و ۳، صص ۳۹۶-۴۱۸

۵. یادواره گاندی

- «فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه یادواره گاندی - ممبئی»، توفیق سبحانی، **تحقیقات کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاهی**، زمستان ۱۳۷۷، شماره ۲۸ و ۲۹، صص ۲۰۹-۲۴۴

بنارس

۱. جامعه جوادیه

- **فهرست نسخه های خطی کتابخانه جامعه جوادیه (بنارس - هند)**، سید جعفر حسینی اشکوری، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۶ش

۲. دانشگاه هندو

- «فهرست نسخه های خطی دانشگاه هندو»، مجله **اردو ادب**، انجمن ترقی اردو (هند)، علی گره، ادیتر پروفیسر آل احمد سرور، شماره ۲ و ۳، ۱۹۶۶م

۳. مظهر العلوم

- **فهرست نسخه های خطی کتابخانه مظهر العلوم (بنارس - هند)**، سید صادق حسینی اشکوری، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۶ش

بوهار

- **Catalogue Raisonne of the Buhar Library**, Volume 1: Persian Manuscripts, by Maulavi Qasim Hasir Rasavi, revised and completed by Maulavi Abd-ul-Mugradir, Calcutta, Imperial Library, 1921.; Volume 2: Arabic Manuscripts, by Hidayat Husain, Calcutta, Imperial Library, 1923.

بهوپال

حمیدیه بهوپال (مولانا آزاد)

- **فهرست نسخه های خطی کتابخانه مولانا آزاد یا حمیدیه بهوپال**، دهلی نو، مرکز تحقیقات زبان فارسی در هند، ۱۳۶۴ش

پتنا

۱. خدا بخش بانکپور

- **Catalogue of the Arabic and Persian Manuscripts in the Oriental Public Library at Bankipore**, Calcutta, the Bengal Secretariat Book Depot/Patna, Khuda Bakhsh Oriental

Public Library, vol. 1, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1908; vol. 2, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1910; vol. 3, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1912; vol. 4, by Maulavi Azimud-din Ahmad, 1910; vol. 5, by Maulavi Abdul Hamid, 1920; vol. 6, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1918; vol. 7, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1921; vol. 8, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1925; vol. 9, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1925; vol. 10, by Maulavi Abdul Hamid, 1926; vol. 11, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1927; vol. 12, by Maulavi Muinuddin Nadwi, 1927; vol. 13, by Maulavi Abdul Hamid, 1928; vol. 14, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1928; vol. 15, by Maulavi Muinuddin Nadwi, 1929; vol. 16, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1929; vol. 17, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1930; vol. 18, by Maulavi Muinuddin Nadwi, 1930; vol. 19, by Maulavi Abdul Hamid, 1931; vol. 20., by Maulavi Azimud-din Ahmad & Maulavi Muinuddin Nadwi, 1936; vol. 21, by Maulavi Abdul Hamid, 1936; vol. 22, by Maulavi Abdul Hamid, 1938; vol. 23, by Maulavi Muinuddin Nadwi, 1939; vol. 24, by Maulavi Abdul Hamid & Maulavi Muinuddin Nadwi, 1940; vol. 25, by Maulavi Abdul Hamid, 1942; vol. 26, by Maulavi Masud Alam Nadwi, 1946; vol. 27, by Maulavi Masud Alam Nadwi, 1961; vol. 28, by Maulavi Masud Alam Nadwi, 1971; vol. 29, 1971; vol. 30, by Athar Sher, 1970; vol. 31, by Athar Sher, 1971; vol. 32, by Maulavi Abdul Muqtadir, 1980; vol. 33., by Maulavi Abdul Muqtadir, 1980; vol. 34., 1980; vol. 35, by Maulavi Abdul Hamid, 1993; vol. 36, by Maulavi Muinuddin Nadwi, 1994; vol. 37; vol. 38; vol. 39, by Mohd. Ghaffar Siddiqi & Salimuddin Ahmad, 2007; vol. 40, by Mohd. Ghaffar Siddiqi & Salimuddin Ahmad, 2008; vol. 41, by Mohd. Ghaffar Siddiqi & Salimuddin Ahmad, 2008; vol. 42, by Mohd. Ghaffar Siddiqi & Salimuddin Ahmad, 2009; vol. 43.

- **مرآة العلوم**، فهرست دستی نسخه های خطی فارسی مخزونه خدابخش؛ جلد اول، مرتبه مولوی عبدالمقتدر، اشاعت اول ۱۹۲۵ م، اشاعت ثانی ۲۰۰۶ م؛ جلد دوم مرتبه خان بهادر مولوی عبدالمقتدر، اشاعت ۲۰۰۹ م؛ جلد سوم مرتبه سید اطهر شیر، اشاعت اول ۱۹۶۷ م، اشاعت دوم ۲۰۰۷ م؛ جلد چهارم، مرتبه دکتر محمد عتیق الرحمن، اشاعت ۲۰۰۹ م؛ جلد پنجم، محمد عتیق الرحمن، ۲۰۱۰ م.
- **مفتاح الكنوز الخفية**، دستی فهرست عربی مخطوطات مخزونه خدابخش لائبریری، پتنه، مرتبه مولوی عبدالحمید، جلد اول، اشاعت ثانی، پتنه، خدابخش اورینتل پبلیک لائبریری، ۲۰۰۵ م؛ جلد دوم، مولوی عبدالحمید، اشاعت ثانی، ۲۰۰۶ م؛ جلد ثالث، سید اطهر شیر، ۱۹۶۵ م؛ المجلد الرابع، محمد عتیق الرحمن، ۲۰۰۸ م

۲. خانقاه مجیبیه

- **فهرستواره نسخه های خطی خانقاه مجیبیه (پتنا - هند)**، به کوشش سید صادق حسینی اشکوری، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۶

۳. المكتبة الرضوية (بالمدرسة السلیمانیة)

- «مخطوطات المكتبة الرضوية (بالمدرسة السلیمانیة)»، مجلة الموسم، السنة ۱۴۰۹/۱۹۹۰، العدد ۶

تونک

۱. ابوالکلام آزاد (اداره تحقیقات عربی و فارسی راجستان)

- **خزینة المخطوطات وضاحتی فهرست عربی فارسی ریسرچ انستی تیوت راجستهان**، مرتب حکیم محمد عمران خان، اداره تحقیقات عربی و فارسی راجستهان تونک، جلد اول، ۱۹۸۱؛ جلد دوم، ۱۹۸۳؛ جلد سوم، ۱۹۸۴ م؛ جلد پنجم (حصه اول)، ۲۰۰۱-۲۰۰۰ م

- *A Handlist of Arabic Manuscripts*, Rajasthan Maulana Abul Kalam Azad Arabic Persian Research Institute Rajasthan, Tonk
- *A Handlist of Persian Manuscripts*, by Sahibzadeh Muhammad Abdul Moid Khan, Rajasthan Maulana Abul Kalam Azad Arabic Persian Research Institute Rajasthan, Tonk, 2012

۲. بهادر خان

- فهرست کتب خانه بهادر خان - تونک هند

پتیالا

۱. آرشیو پتیالا

- **فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه آرشیو پتیالا (پنجاب، هند)**، تحریر و تنظیم از احمد منزوی، با دستیاری خانم ملیحه معلم، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی راینزی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۶ش
۲. کتابخانه عمومی پتیالا

- **فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه عمومی پتیالا (پنجاب، هند)**، تحریر و تنظیم از احمد منزوی، با دستیاری خانم ملیحه معلم، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی راینزی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۶ش
حیدرآباد

۱. آزاد ریسرچ اینستیتوت

- **فهرست کتب قلمی فارسی آزاد ریسرچ اینستیتوت**، در نسخه خطی در کتابخانه ملی به شماره ۱۸۹۹۹ با عنوان «فهرست کتابخانه‌های پاکستان» (!)

۲. آصفیه

- **فهرست کتب عربی و فارسی و اردو مخزونه کتب خانه آصفیه سرکار عالی**، جلد اول، حیدرآباد، مطبع اختر دکن، ۱۳۳۲هـ؛ جلد دوم، ۱۳۳۳هـ؛ جلد سوم، ۱۳۴۷هـ؛ جلد چهارم، ۱۳۵۵هـ
- **فهرست مشروح بعض کتب نفیسه قلمیه مخزونه کتب خانه آصفیه سرکار عالی**، میر عثمان علی خان بهادر، حصه اول، مطبوعه دار الطبع سرکار عالی حیدرآباد دکن، ۱۳۵۷هـ؛ حصه دوم، ۱۳۵۷هـ
- **رجستر مخطوطات عربی - فارسی - اردو**، جلد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ (هندلیست)

۳. اداره ادبیات اردو

- **کتب خانه اداره ادبیات اردو کی پانچ سو عربی، فارسی اردو و اور ہندی قلمی کتابوں کا تذکرہ**، جلد ۲، مرتبه: داکتر سید محی الدین قادری زور، دهلی، قومی کونسل برای فروغ اردو زبان، ۱۹۸۴م

۴. اداره اسناد تاریخی حیدرآباد

- **دفتر ثبت کتب خطی فارسی اداره اسناد تاریخی حیدرآباد دکن**

- **فهرست کتب خطی در کتابخانه جامعه عثمانیه (دانشگاه عثمانی)**، حیدرآباد دکن، هند، کاتب میر شاه، ۱۹۷۷ (نسخه خطی در کتابخانه ملی ایران)
- «فهرست مخطوطات فارسی در دانشگاه عثمانیه حیدرآباد»، رضیه اکبر، مجلد **وحید**، تیر ۱۳۵۳، ش ۱۱۵؛ مرداد ۱۳۵۲، ش ۱۱۶؛
- «فهرست مخطوطات دانشگاه عثمانیه حیدرآباد»، رضیه اکبر، مجلد **وحید**، شهریور ۱۳۵۳، شماره ۱۲۹؛ مهر ۱۳۵۳، شماره ۱۳۰؛ بهمن ۱۳۵۳، شماره ۱۳۴؛ فروردین ۱۳۵۴، ش ۱۷۸
- «معرفی چند نسخه خطی موجود در کتابخانه جامعه عثمانیه»، محمد انور نیر هروی، مجله **آریانا**، اسد و سنبله ۱۳۵۰، سال بیست و نهم، ش ۴، صص ۷۹-۸۴

۶. دانشگاه و شوا بهارتی

- «واشوا بهارتی یونیورستی کی فارسی، عربی اور اردو مخطوطات»، مولانا عبدالوهاب بدر بستوی، مجله **برهان**، ش ۸۶، جمادی الاولی ۱۴۰۱ھ، ش ۳، صص ۳۸-۵۸

۷. سالار جنگ

- **الفهرست المشروح للمخطوطات العربیة المخزونة فی مکتبة سالار جنگ**، بتصدير النواب مهدی نواز جنگ، باعتناء الدكتور محمد نظام الدين، الجزء الاول، دائرة المعارف العثمانية بحیدرآباد الدکن الهند، ۱۳۷۶ھ؛ الجزء الثاني، باعتناء الدكتور محمد نظام الدين، ۱۹۶۲م؛ الجزء الرابع، بأعتناء الحاج محمد اشرف، ۱۴۰۲ھ/۱۹۸۱م؛ الجزء الخامس، بأعتناء الحاج محمد اشرف، ۱۴۰۶ھ/۱۹۸۶م
- **فهرست دست نویس های فارسی کتابخانه سالار جنگ**، محمد اشرف، جلد اول و دوم، موسسه نشر حدیث اهل البيت عليهم السلام با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۷۶
- **فهرست مشروح فارسی مخطوطات در سالار جنگ میوزیوم و کتب خانه**، مرتبه محمد اشرف، جلد اول، حیدرآباد، کتابخانه و موزه سالار جنگ، ۱۹۶۵م؛ جلد دوم، ۱۹۶۶م؛ جلد سوم، حیدرآباد، دائرة المعارف عثمانیه، ۱۹۶۶م؛ جلد چهارم، ۱۹۶۷م؛ جلد پنجم، ۱۹۶۹م؛ جلد ششم، ۱۹۷۵م؛ جلد هفتم، ۱۹۸۰م؛ جلد هشتم، ۱۹۸۳م؛ جلد نهم، ۱۹۸۸م؛ جلد دهم، ۱۹۹۱م؛ جلد یازدهم، ۱۹۹۷م؛ جلد دوازدهم، ۲۰۰۷م

۸. فیلسوف جنگ

- **فهرست کتب خانه سردار الحکما فیلسوف جنگ مرحوم**، مرتبه ابویوسف مولوی احمد محی الدین حسین فاروقی، مددگار ناظم جنگلات؛ حسب فرمایش مولوی سید محمد حسین صاحب خلف اکبر مرحوم موصوف؛ مطبوعه مطبع شمسی حیدرآباد دکن، افست دستنویس

۹. کالج طبی یونانی

- **فهرست کتب خانه یونانی طبیه کالج**، در نسخه خطی در کتابخانه ملی به شماره ۱۸۹۹۹ با عنوان «فهرست کتابخانه های پاکستان» (!)

- فهرست کتب خانه نبی خانه محمد اکبر پتھر گتی - پوست خانه جوبلی، در نسخه خطی در کتابخانه ملی به شماره ۱۸۹۹۹ با عنوان «فهرست کتابخانه های پاکستان» (!)

دهلی نو

۱. آرشیو ملی هند (مجموعه فورت ویلیام کالج)

- **فهرست مجموعه فورت ویلیام کالج (کلکتہ) در کتابخانه آرشیو ملی هند - دهلی نو**، توفیق سبحانی و محمد رضا نصیری، تهران، نامه فرهنگستان، ضمیمه شماره ۸، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ۱۳۷۹ش

۲. انجمن ترقی اردو

- **فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه انجمن ترقی اردو - دهلی نو**، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۷ش

۳. انستیتو غالب

- **فهرست نسخه های خطی فارسی انستیتوی غالب**، دهلی نو، توفیق سبحانی، ضمیمه شماره ۲، نامه فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تهران ۱۳۷۵

۴. درگاه شاه ابوالخیر

- **درگاه شاه ابوالخیر کی مخطوطات کی فهرست**، ترتیب و تقدیم: شایسته خان، پتہ، خدابخش اورینٹل پبلک لائبریری، ۱۹۹۵م

۵. جامعه ملیہ اسلامیہ (کتابخانه دکتر ذاکر حسین)

- **فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه دکتر ذاکر حسین جامعه ملیہ اسلامیہ - دهلی نو**، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۷ش/۱۹۹۹م

- **فهرست نسخه های خطی عربی جامعه ملیہ اسلامیہ (هندلیست)**

۶. جامعه همدرد

- **فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه جامعه همدرد، تغلق آباد - دهلی نو**، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۷ش

- **فهرس المخطوطات العربیة بمکتبة مرکزیة جامعه همدرد**، إعداد سید قمر الحسن، دهلی نو، شعبه المخطوطات بمکتبة مرکزیة جامعه همدرد.

- **فهرست مخطوطات طبی جامعه همدرد**، سید قمر الحسن، شعبه مخطوطات سینترل لائبریری جامعه همدرد، همدرد نگر نئی دهلی

۷. دانشگاه دهلی

- **فهرست نسخه های خطی کتابخانه مرکزی دانشکده علوم انسانی دانشگاه دهلی**، ۲۰۱۳

۸. دانشگاه واشوا بهارتی

• «نسخه های خطی دانشگاه واشوا بهارتی»، مجله برهان، ش ۸۶

۹. کتابخانه عمومی هر دیال

• فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه عمومی هر دیال - دهلی، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۷ش / ۱۹۹۹م

۱۰. موزه ملی

• فهرست دستی نسخه های خطی فارسی موزه ملی، دهلی نو

۱۱. المجلس الهندی للعلاقات الثقافية

• المخطوطات العربية في المجلس الهندي للعلاقات الثقافية، مجلة الموسم، ۱۹۹۰، العدد ۵

۱۲. مرکز میکروفیلم نور

- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی، جلد اول: کتابخانه مولانا آزاد، دانشگاه اسلامی علیگر، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، با همکاری دانشگاه علیگر، ۱۳۷۹ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه درگاه پیر محمد شاه، احمدآباد، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۰ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه درگاه عالیہ چشتیه، احمدآباد، گجرات، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۰ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه درگاه عالیہ مهدوبه، پالنپور گجرات، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۰ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی، جلد دوم: کتابخانه دانشگاه اسلامی علیگر، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، با همکاری دانشگاه علیگر، ۱۳۸۱ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه حکیم سید ظل الرحمن، علیگر - هند، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۴ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه مرکز میکروفیلم نور، دهلی نو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۷ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه مزمل الله خان، علیگر، هند، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۸ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه ناصریه لکهنو، هند، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۸ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه جامعه همدرد (فهرست نذیریه)، دهلی نو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۸ش

- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه غفرانمآب، لکهنو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۸ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه انجمن ترقی اردو - دهلی نو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه ایوان غالب، دهلی نو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه جامعه سلطانیه - لکهنو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه جامعه همدرد، دهلی نو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه دکتر ذاکر حسین، جامعه ملیه اسلامی، دهلی نو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست میکروفیلم نسخه های خطی فارسی و عربی کتابخانه راجا محمودآباد، لکهنو، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست نسخه های عکسی اردو کتابخانه آصفیه، حیدرآباد، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، مجموعه عربی و اردو، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست نسخه های عکسی عربی کتابخانه آصفیه، حیدرآباد، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، مجموعه عربی و اردو، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست نسخه های عکسی فارسی کتابخانه آصفیه، حیدرآباد، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، مجموعه فارسی، چاپ اول، ۱۳۸۹ش
- فهرست نسخه های عکسی کتابخانه شرقی آصفیه، حیدرآباد، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، مجموعه عربی
- فهرست نسخه های عکسی کتابخانه اداره ادبیات اردو، حیدرآباد، جلد ۱: مجموعه فارسی، مرکز میکروفیلم نور، ایران - هند، چاپ اول، ۱۳۸۸ش؛ جلد ۲، ۱۳۸۸ش

دیوبند

دارالعلوم دیوبند

- تعارف مخطوطات کتابخانه دارالعلوم دیوبند، حصه اول، مولانا محمد ظفیرالدین (دارالعلوم دیوبند یوپی، ۱۳۹۰ق)

- فهرست کتب قلمی فارسی دارالعلوم دیوبند (فهرست دستی)

رامپور

۱. رضا رامپور

- *Catalogue of the Arabic Manuscripts in Reza Library, Rampur, Vol. 1, prepared by Imtiyaz Ali Arshi (Rampur, Reza Library Trust, 1963): Vol. 2, 1966; Vol. 3, 1968;*

Vo. 4, 1971; Vol. 5, 1975; Vo. 6, 1977; Vol 7, by Mohammad Irshad Nadwi Noganwi, (Rampur, Ministry of Cultur, Govt. of India), 2015; Vol. 8, by Tabassum Sabir, 2015; Vol. 9., by Abusad Islahi & M. Irfan Nadwi, 2015; Vol. 10, Mohammad Irshad Nadwi Noganwi, 2015; Vol. 11, by Tabassum Sabir, 2015.

- *Catalogue of Persian Manuscripts*, Vol. 1 (Quraniat), by Sajida Shervani, Rampur, Rampur Reza Library, 2013; Vol. 2 (Tazkira i Shaura), by Isbah Khan, 2013; Vol. 3 (Ahadis & Awrad-wa-Amal), Sajida Sherwani, 2015.
- *Catalogue of the Urdu Manuscripts*, Volume 1 (Nazm), by Sayyid Naved Qaisar Shah, Ranpur Reza Library, 2015
- *Catalogue of Turkish Manuscripts*, by Azizuddin Husain, Rampur Reza Library, 2014

• **فہرست نسخہ های خطی فارسی کتابخانہ رضا رامپور؛** جلد اول (علوم قرآنیہ- تذکرہ)؛ ۱۴۱۷ھ/۱۹۹۶م/۱۳۷۵ ش، ۷۸۷ صفحہ؛ جلد دوم: (تذکرہ شعرا، انشاء، منظومہ ہا)؛ ۱۴۱۷ھ/۱۹۹۷م/۱۳۷۵ ش، ۵۷۵ ص؛ جلد سوم: (علوم اسلامی)، ۱۴۲۱ھ/۲۰۰۰م/۱۷۰ ص

۲. فرقانیہ

- «کتاب خانہ فرقانیہ اور اس کی مخطوطات»، شعائر اللہ خان وجیہی، ماہنامہ ضیاء وجیہ، جون ۱۹۹۴،

۳. کتابخانہ عمومی صولت

- *Catalogue of Persian & Arabic Manuscripts of Saulat Public Library*, compiled by Abid Reza Bedar, Saulat Public Library, Rampur, U.P., 1966

زنگی پور

• **فہرست نسخہ های خطی کتابخانہ های زنگی پور - ہندوستان،** سید محمد حسین حکیم، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۵ ش

سرینگر (کشمیر)

۱. مرکز مطالعات آسیای مرکزی (دانشگاہ کشمیر)

- **فہرست مخطوطات ریسرچ لائبریری،** شعبہ عربی فارسی مخطوطات، ستر آف سترال ایشن استیڈیز، کشمیر یونیورسیتی، مرتب و تصحیح کنندہ: غلام رسول بت، مطبوعہ کراون پرنٹنگ پریس، سرینگر، ۱۹۸۹م
- **فہرست نسخہ های خطی کتابخانہ شعبہ تحقیق و اشاعت کشمیر،** دہلی نو، مرکز تحقیقات زبان فارسی در ہند، ۱۳۶۴ ش

- **فہرست نسخہ های خطی عربی سازمان کتابخانہ ها و تحقیقات دولت جامو و کشمیر** (ہندلیست)
- **فہرست نسخہ های خطی فارسی سازمان کتابخانہ ها و تحقیقات دولت جامو و کشمیر** (ہندلیست)

۲. موزہ شری پرتاب سنگ

- *The Journal of Central Asia Studies*, The University of Kashmir, Sarinagar, Vol. 7 (1996), No. 1

۳. کتابخانہ علامہ اقبال

• فهرست دستی کتابخانه علامه اقبال

علیگر

۱. کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)

- *Catalogue of Manuscripts in the Maulana Azad Library Aligarh Muslim University, Aligarh.*, (Habibganj Collection), Vol. I (Persian), part 1: Poetry, by M. H. Razavi and M. H. Qaisar (Aligarh, Aligarh Muslim University, 1981); part II, (Aligarh, Aligarh Muslim University, 1985); Vol. II (Arabic), M. H. Qaisar (Aligarh, Aligarh Muslim University, 19993)
- *Catalogue of the Persian Manuscripts in the Maulana Azad Library, Aligarh Muslim University*, Aligarh, prepared by Athar Abbas Razavi (Aligarh, Aligarh Muslim University: 1969)
- *Hinduism in Aligarh Manuscripts: Descriptive Catalogue of Persian Mss. of Maulana Azad Library*, A.M.U., Aligarh on Hindu Legends, Philosophy & Faith, compiled by Dr. Shailesh Zaidi, Patna, Khuda Bakhsh Oriental Public Library, 1994
- **فهرست مخطوطات مولانا آزاد لائبریری علی گره مسلم یونیورسٹی علی گره ذخیره آفتاب**، مرتبه: سید محمد حسین رضوی و سید محمود حسن قیصرامروہوی، علی گره مولانا آزاد لائبریری علی گره مسلم یونیورسٹی علی گره ۱۹۸۶
- **فهرست مخطوطات مولانا آزاد لائبریری علی گره مسلم یونیورسٹی علی گره ذخیره احسن مارہروی**، مرتبه: سید محمود حسن قیصرامروہوی، زیر نگرانی: سید محمد حسین رضوی، علی گره مولانا آزاد لائبریری علی گره مسلم یونیورسٹی علی گره ۱۹۸۳
- **فهرست مخطوطات مولانا آزاد لائبریری علی گره مسلم یونیورسٹی علی گره ذخیره شیفنہ**، مرتبه: سید محمود حسن قیصرامروہوی، زیر نگرانی: سید محمد حسین رضوی، علی گره مولانا آزاد لائبریری علی گره مسلم یونیورسٹی علی گره ۱۹۸۲
- **فهرست دستی نسخه های خطی عربی ذخیره جواهر کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی عربی ذخیره دانشگاه کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی عربی ذخیره سلیمان کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی عربی ذخیره عبدالحی کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی عربی ذخیره عبدالسلام کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی عربی ذخیره قطب الدین کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی عربی ذخیره منیر عالم کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی فارسی ذخیره جواهر کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی فارسی ذخیره دانشگاه کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی فارسی ذخیره سلیمان کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی فارسی ذخیره عبدالحی کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی فارسی ذخیره عبدالسلام کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی فارسی ذخیره قطب الدین کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**
- **فهرست دستی نسخه های خطی فارسی ذخیره منیر عالم کتابخانه مولانا آزاد (دانشگاه علیگر)**

- فهرست مخطوطات اردو مولانا آزاد لائبریری علی گڑھ مسلم یونیورسٹی علی گڑھ ذخیرہ
جواہر

۲. سبحان الله اورینٹل لائبریری (دانشگاه علیگر)

- فهرست نسخ قلمی (عربی - فارسی و اردو) سبحان الله اورینٹل لائبریری مسلم یونیورسٹی علی گڑھ، مرتبه: سید کامل حسین ایم ای، علی گڑھ مولانا آزاد لائبریری علی گڑھ مسلم یونیورسٹی علی گڑھ
۱۹۳۰

۳. کالج طبی اجمل خان

- «اجمل خان طبیہ کالج علی گڑھ مسلم یونیورسٹی کی مخطوطات کا اشاریہ»، شمیم ارشاد اعظمی، مجلہ ادراک،
متعلقہ به مرکز تحقیقات اردو و فارسی گوپال پور، ۲۰۱۶م

۴. مزمل الله خان

- مزمل لائبریری کی مخطوطات کی توضیحی فہرست، پہلی جلد، ذاکر عطا خورشید، پتنہ، خدابخش
اورینٹل پبلک لائبریری، ۱۹۹۵

کاکوری

- خانقاہ کاظمیہ قلندریہ تکیہ شریف کاکوری ضلع لکھنؤ مین دستیاب چند گران قدر مطبوعات،
مرتبہ حافظ داکتر شیب انور علوی، ۲۰۲۱م

کلکتہ

۱. انجمن آسیایی بنگال

- *Concise descriptive Catalogue of the Persian Manuscripts in the Collection of the Asiatic Society of Bengal*, by Wladimir Ivanow, Calcutta 1924;
- *A Descriptive Catalogue of Persian Manuscripts in the Third Collection of the Asiatic Society*, Kolkata, compiled by Mohammad Abdullah, edited by M. Firoze (Kolkata, the Asiatic Society, 2009),
- *Descriptive Catalogue of Persian Manuscripts in the Curzon Collection*, Asiatic Society of Bengal, Vladimir Ivanov, Calcutta, 1926,
- *Catalogue of the Araic Manuscripts in the Collection of the Royal Asiatic Society of Bengal*, Vol. 1, by Vladimir Ivanow (Calcutta, Royal Asiatic Society of Bengal, 1939)

- دفتر ثبت فہرست کتب خطی فارسی در اداره آسیائی (بنگال) کلکتہ، محفوظ در کتابخانہ ملی ایران

۲. رادھا کانتا دیب (در انجمن آسیایی بنگال)

- «معرفی به نسخه فارسی از کتابخانہ رادھا کانتا دیب»، محمود عالم، نهمین ہمایش بین المللی انجمن ترویج زبان و

ادب فارسی ایران

۳. مدرسہ کلکتہ

- *Catalogue of the Arabic and Persian Manuscripts in the Library of the Calcutta Madrasah*, Kamalu'din Ahmad and Abdu' l-mugtader, Calcutta, the Bengal Secretarian Book Depot, 1905.

۴. ویکتوریا میموریل (موزه ویکتوریا)

- "بازدید به میراث هند و ایران: معرفی به هفت نسخه خطی از کتابخانه مرشدآباد"، به قلم محمود عالم، ایندوایرانیکا، جلد ۶۲، شماره های ۱ - ۲ (۲۰۰۹)

لکهنو

۱. امیرالدوله

- *فهرست مخطوطات امیرالدوله پبلک لائبریری*، محمد شفیق مرادآبادی، قیصرباغ لکهنو، یوپی، نصرت ناهید لائبریرین و سکریتری امیرالدوله پبلک لائبریری، ۲۰۰۰م
۲. پادشاه اوده

- *A Catalogue of The Arabic, Persian and Hindustany Manuscripts of The Libraries of The King of Oudh*, A. Sprenger, Calcutta, printed by J. Thomas, at the Baptist Mission Press, 1854.

۳. دانشگاه لکهنو

- *Catalogue of Oriental Manuscripts in the Lucknow University Library*, Kali Prasad, Lucknow, 1951

۴. راجه محمود آباد

- *فهرست نسخه های خطی کتابخانه راجه محمود آباد لکهنو*، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۶.

۵. ممتاز العلما

- *فهرست نسخه های خطی کتابخانه ممتاز العلما (لکهنو - هند)*، دفتر اول، نگارش سید صادق حسینی اشکوری، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۵ش

۶. ناصریه

- *فهرست نسخ خطی کتابخانه ناصریه لکهنو (ایالت یو. پی)*، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

۷. ندوة العلماء

- *فهرست نسخه های خطی عربی کتابخانه ندوة العلماء لکهنو*، دهلی نو، مرکز تحقیقات زبان فارسی در هند، خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۵ش
- *فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه ندوة العلماء لکهنو*، دهلی نو، مرکز تحقیقات زبان فارسی در هند، خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۵ش
- *مجله الندوة*، لکنو، هندوستان (جلد ۳، شماره ۴، ربیع الثانی ۱۳۶۱ هجری / آوریل ۱۹۴۲)

مدراس

کتابخانه دولتی مخطوطات شرقی

- *A Descriptive Catalogue of the Islamic Manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras*, volume 1, by Vidyasagara Vidyavacaspati & P.P. Subrahmanya Sastri, Madras, 1939.; volume 2, by T. Chandr Sekharan, Madras, 1950.; volume 3, by T. Chandr Sekharan, Madras, 1954.

ناگپور

- *ناگپور مین فارسی*، محمد شرف الدین ساحل، ناگپور، علیم پرنزس، ۲۰۰۲م

نوساری

کتابخانه دستور اول

- *Descriptive Catalogue of All Manuscripts in the First Dastur Meherji Rana Library*, Navsari, prepared by Bamanji Nasarvanji Dhabhar, BomBay, the commercial printing press, 1925

پاکستان

کلیات

- *خزینة المخطوطات (سندجی قدیم کتب خانن م موجود قلمی نسخن جون فهرستون)*، مرتب مخدوم سلیم الله صدیقی، جام شورو سند، جلد ۱، سندی ادبی بورد، ۲۰۰۶م
- *سیه بر سفید*، تالیف عارف نوشاهی، مرکز پژوهشی میراث مکتوب، چاپ اول، ۱۳۹۰
- *فهرس المخطوطات العربية الاسلامية في باكستان*، الجزء الاول، إعداد الدكتور احمد خان، ایسیسکو، منشورات المنظمة الاسلامية للتربية و العلوم و الثقافة، ۱۴۱۸هـ/۱۹۹۷م؛ الجزء الثاني و الثالث و الرابع (مکتبات مدینة بشاور)، الرياض، مكتبة الملك فهد الوطنية، ۱۴۲۶هـ/۲۰۰۵م؛ الجزء الخامس (الآثار القومية الباكستانية بإسلام آباد)، الرياض، ۱۴۳۳هـ؛ الجزء السادس (جامعة بنجاب بلاهور)، الرياض، ۱۴۳۳م؛ الجزء السابع (مجموعات بالسند)، الرياض، ۱۴۳۴هـ/۲۰۱۳م؛ الجزء التاسع (الطبية)، الرياض، ۱۴۳۷هـ/۲۰۱۶م
- *فهرست مشترک نسخه های خطی فارسی پاکستان*، احمد منزوی، مرکز تحقیقات ایران و پاکستان، جلد اول، چاپ دوم، ۱۳۸۲ش؛ جلد دوم، ۱۳۶۳ش؛ جلد سوم، ۱۳۶۳ش؛ جلد چهارم، ۱۳۶۴ش؛ جلد پنجم، ۱۳۶۵ش؛ جلد ششم، ۱۳۶۵ش؛ جلد هفتم، ۱۳۶۵ش؛ جلد هشتم، ۱۳۶۶ش؛ جلد نهم، ۱۳۶۷ش؛ جلد دهم، ۱۳۶۷ش؛ جلد یازدهم، ۱۳۶۹ش؛ جلد دوازدهم، ۱۳۷۰ش؛ جلد سیزدهم، ۱۳۷۰ش؛ جلد چهاردهم، با اضافات، تجدید نظر و اهتمام عارف نوشاهی، ۱۳۷۵ش
- *فهرست نسخه های خطی فارسی پاکستان* (فهرست ۸۰۰۰ نسخه خطی کتابخانه های شخصی و دولتی)، تالیف عارف نوشاهی، ۴جلد، تهران: مرکز پژوهشی میراث مکتوب، ۱۳۹۶؛ ج ۱: علوم قرانی، حدیث، کلام، فقه، واعمال

دینی... ج ۲- عرفان نسب نامه و شجرنامه ها، علوم طبیعی، پزشکی،... ج ۳- ادبیات، جغرافیا، سفرنامه، تاریخ علوم غربیه، افزوده ها، ج ۴- نمایه ها و تصاویر.

• **کتابخانه های پاکستان**، محمد حسین تسیحی، جلد یکم، اسلام آباد، انتشارات مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۹۷ق/۱۹۷۷ش

• **مجله الزبیر**، ۱۱: ویژه کتابخانه ها، ۱۹۶۷، اسلام آباد

اسلام آباد

۱. آرشیو ملی پاکستان

• **فهرست نسخه های خطی فارسی آرشیو ملی پاکستان، اسلام آباد (گنجینه مفتی فضل عظیم بهیروی)**، به کوشش عارف نوشاهی، تهران، میراث مکتوب: ۱۳۹۰

۲. کتابخانه ملی پاکستان

• **فهرست مخطوطات نیشنل لائبریری آف پاکستان**، مرتبین: چوهدری محمد نذیر، سید غیور حسین سبزواری و محمد ریاض، اسلام آباد، محکمه کتب خانه جات، ۲۰۱۳

۳. گنج بخش

• **فهرست نسخ های خطی کتابخانه گنج بخش**، احمد منزوی، اسلام آباد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، جلد ۱، ۱۳۵۷ش/۱۹۷۸م؛ جلد ۲، ۱۳۵۷ش/۱۹۷۸م؛ جلد ۳، ۱۳۵۹ش/۱۹۸۰م؛ ۱۳۶۱ش/۱۹۸۲م

• **فهرست الفبائی نسخه های خطی کتابخانه گنج بخش**، تالیف دکتر محمد حسین تسیحی، از آغاز تاسیس تا کنون (۱۳۴۹ش - تا ۱۳۷۸ش)، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، چاپ اول، ۱۳۷۸ش، ۷۶۱ص؛

• **فهرست نسخه های خطی قرآن مجید کتابخانه گنج بخش**، محمد نذیر رانجها، اسلام آباد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۷۲ش/۱۴۱۳ق

۴. کتابخانه عارف نوشاهی

• «فهرست نسخه های خطی خطی و عکسی (عربی و فارسی) کتابخانه عارف نوشاهی (اسلام آباد - پاکستان)» عارف نوشاهی، **نسخه پژوهی**، دفتر یکم، ۱۳۸۳، صص ۳۹۹-۴۵۴

پشاور

• «کتب خانه خیریه پشاور کی مخطوطات»، عارف نوشاهی، **فکر و نظر**، جلد ۳۴، ش ۲

جامشورو

• «جامشورو کی مخطوطات: فهرست مخطوطات ذخیره راشد برهانپوری»، راشد برهانپوری مرحوم، **مجله تحقیق**، تیسرا شماره، شعبه اردو، سنده یونیورستی، ۱۹۸۹

حیدرآباد سند

۱. تالپوران

• گنجینه خطی و هنری تالپوران، قاسم صافی، اسلام آباد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۸۳ ش
۲. سندالاجی (سندشناسی)

• فهرست نسخه‌های خطی فارسی در کتابخانه موسسه سندشناسی (سندالوجی) وابسته به دانشگاه
سند، قاسم صافی، مجلس تحقیق و تألیف فارسی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه جی سی لاهور، ۲۰۰۷ م

کراچی

۱. انجمن ترقی اردو

• فهرست نسخه‌های خطی فارسی انجمن ترقی اردو - کراچی، سید عارف نوشاهی، اسلام آباد و ساہن
پال شریف، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اداره معارف نوشاہیہ، ۱۴۰۴ اق

۲. موزه ملی پاکستان

• فهرست نسخه‌های خطی فارسی موزه ملی پاکستان - کراچی، نگاشته سید عارف نوشاهی، مرکز تحقیقات
فارسی ایران و پاکستان، ۱۲۶۳ شمسی، ۱۴۰۴ قمری، ۱۰۷۴ صفحه

۳. نبی بخش بلوچ

• فهرست مخطوطات خزانه داکتر نبی بخش بلوچ، مرتب داکتر مولانا سومر و محمد ادريس سندھی،
کراچی، سندھ آرکائیوز، ۲۰۱۲

۴. کتابخانه ہمدرد

• توضیحی فهرست مخطوطات کتب خانہ ہمدرد، جلد اول، طبی علوم، مرتبہ فضل اللہ فاروقی ندوی،
کراچی، ہمدرد فاؤنڈیشن پریس، ۱۹۸۱ م

۵. مکتبہ السید الرضوی

• مخطوطات مکتبہ السید الرضوی (کراتشی - پاکستان)، السید احمد الحسینی الاشکوری، مجمع الذخائر
الاسلامیة، قم، الطبعة الاولى، ۱۴۲۴ق - ۲۰۰۳م، ۱۴ صفحه

کوئٹہ

• فهرست نسخه‌های خطی فارسی دو کتابخانه شخصی پاکستان (مجددی و کاظمی)، محمد اقبال
مجددی، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۹۱ ش

موزه ملی بلوچستان

• فهرست نسخه‌های خطی فارسی موزه ملی بلوچستان، کوئٹہ - پاکستان، سید روح اللہ نقوی، پایان نامہ
برای دریافت درجہ کارشناسی ارشد در رشته زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بین المللی امام خمینی، شہریور ۱۳۸۴

لاہور

۱. دانشگاه پنجاب

- **فهرست مخطوطات شیرانی**، مرتبه داکتر محمد بشیر حسین، لاهور، اداره تحقیقات پاکستان، دانشگاه پنجاب، جلد اول، ۱۹۶۸م؛ جلد دوم، ۱۹۶۹م؛ جلد سوم، ۱۹۷۳م
- **المخطوطات العربیة فی جامعة البنجاب بلاهور (فهرس منتقی)**، د. احمد خان، الکویت، ۱۹۹۰
- **فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه مرکزی دانشگاه پنجاب لاهور (پاکستان)**، (مجموعه های آزاد، پیرزاده، شیرانی، کیفی و عمومی)، به کوشش عارف نوشاهی (تهران، میراث مکتوب: ۱۳۹۰)، ۲ جلد
- **فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه دانشگاه پنجاب لاهور، گنجینه آذر**، سید خضر عباسی نوشاهی، اسلام آباد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۶۵ش

۲. دیال سنگه ترست

- **فهرست مخطوطات (عربی و فارسی) مرکز تحقیق دیال سنگه ترست لائبریری**، جلد اول، ترتیب سید محمد متین هاشمی و ساجد الرحمن صدیقی، لاهور، نسبت رود، مرکز تحقیق دیال سنگه ترست لائبریری، ۱۹۷۵؛ جلد سوم، ترتیب و تحقیق: مولانا سید محمد متین هاشمی و حافظ غلام حسین، لاهور، نسبت رود، مرکز تحقیق دیال سنگه ترست لائبریری، ۱۹۷۹

۳. کتابخانه عمومی پنجاب

- **تفصیلی فهرست مخطوطات عربیه پنجاب پبلیک لائبریری لاهوری**، مرتبه منظور احسن عباسی، ۱۹۵۷م؛ ضمیمه ۱، منظور احسن عباسی، ۱۹۶۶م

۴. محمد شفیع

- **فهرست مخطوطات شفیع (به فارسی و اردو و پنجابی)** در کتابخانه مرحوم پروفیسور دکتر مولوی محمد شفیع، محمد بشیر حسین، لاهور، انتشارات دانشگاه پنجاب، ۱۹۷۲م

مکهد

کتابخانه مولانا محمد علی مکهدی

- «مخطوطات فارسی کتب خانه مولانا محمد علی مکهدی»، عارف نوشاهی، ششماهی کتابی سلسله **قندیل سلیمان**، نظامیه دار الاشاعت، خانقاه معلی حضرت مولانا محمد علی مکهدی، مکهد شریف، اتک؛ شماره ۱۹ (ژوئیہ - دسامبر ۲۰۱۸)، شماره ۲۰ (ژانویہ - ژوئن ۲۰۱۹)، شماره ۲۱ (ژوئیہ - دسامبر ۲۰۱۹)، شماره ۲۲-۲۳ (ژانویہ - دسامبر ۲۰۲۰)

میلسی

سردار جهندیر

- **فهرست نسخه های خطی کتابخانه مسعود جهندیر (میلسی - پاکستان)**، به کوشش دکتر سیده نکهت فردوس کاظمی، اسلام آباد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۸۴ش

بنگلادش

۱۵۱

- ***Descriptive Catalogue of the Persian, Urdu & Arabic Manuscripts in the Dacca University Library***, vol. 1, by A. B. M. Habibullah, Dacca, University Library, 1966.; vol.3, by Syeda Farida Parvin, Mrs Shaheen Sultana & Syed Ali Akbar, Dacca, Dhaka University Press, 2008.
- «فهرست نسخه های خطی کتابخانه دانشگاه داکا مجموعه حکیم حبیب الرحمان»، محمد کاظم کهدویی، **تحقیقات کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاهی**، ۱۳۸۰، شماره ۳۶، صص ۴۷-۸۶

لندن

۱. دیوان هند

- ***Catalogue of the Arabic Manuscripts in the Library of the India Office***, Vol. I, by Otto Loth London, 1877; volume II, by C. A. Storey, Oxford University Press, 1930.
- ***Catalogue of Persian Manuscripts in the Library of the India Office***, by Hermann Ethe, volume 1, Oxford, 1903; volume 2, 1937.
- ***Catalogue of Two Collection of Persian and Arabic Manuscripts preserved in the India Office Library***, Denison Ross and Edward Browne, London, 1902

۲. انجمن پادشاهی آسیایی

- ***A Descriptive Catalogue of the Historical Manuscripts in the Arabic and Persian Languages***, preserved in the Library of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, by William H. Morley (London, John W. Parker & Son, West Strad: 1854)